

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

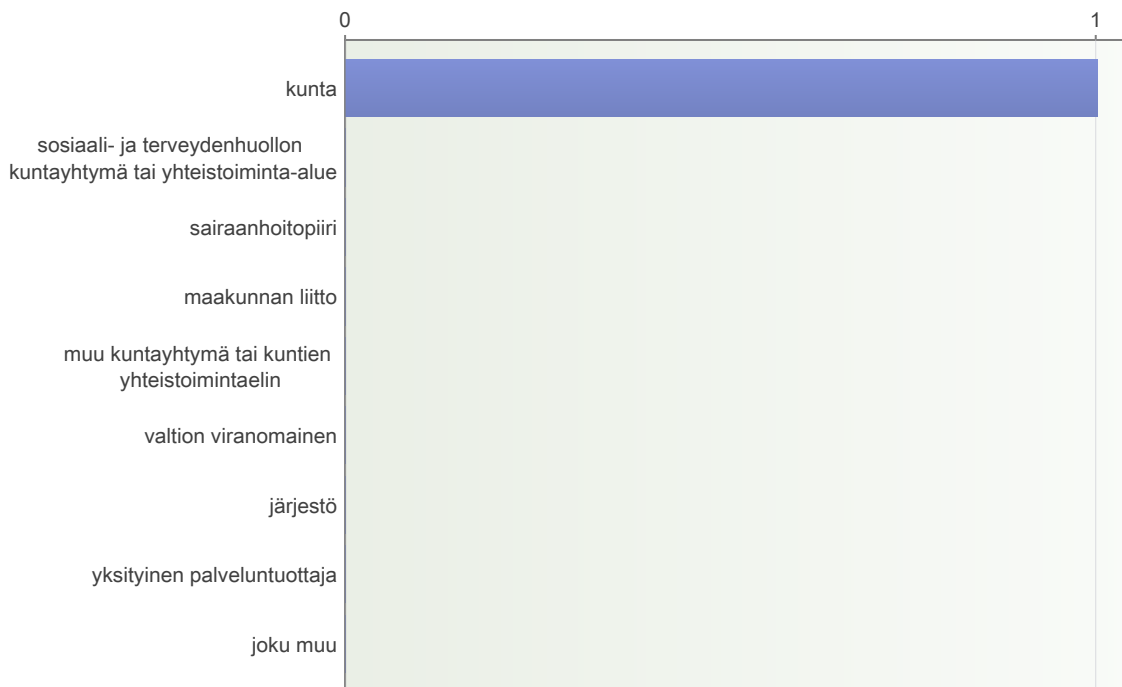
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Virtain kaupunki	Sari Hellsten	Sari Hellsten, sari.hellsten@virrat.fi, p. 044 715 1094	12.12.2017	Perusturvalautakunta

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

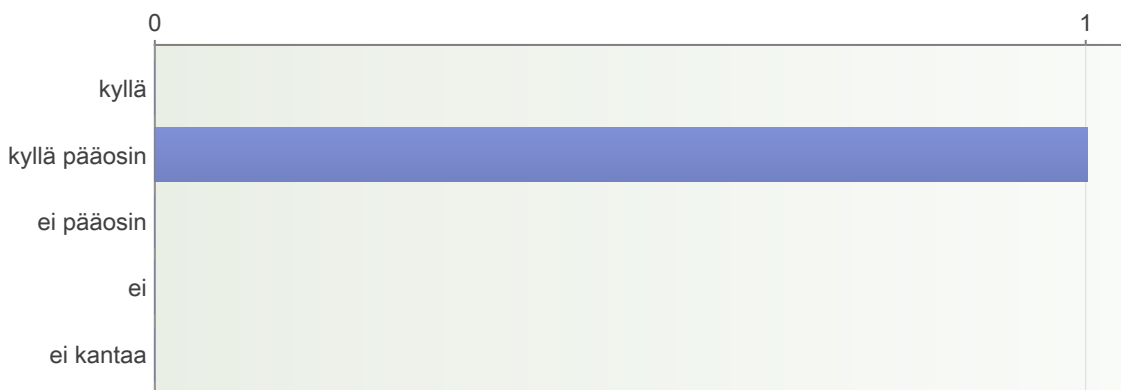
Vastaajien määrä: 1

- Valinnanmahdollisuudet toteutuvat erityisesti keskustajaajamissa. Kuitenkin palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden turvaaminen tulee olemaan haasteellista erityisesti maaseutualueilla. Palveluiden turvaamiseksi tarvitaan uudenlaisia palveluntuotantotapoja esim. digitaalisia palveluita ja jalkautuvia palveluita.

Maakunnalla tulee olla aktiivinen rooli siinä, että myös syrjäisemmilläkin seudulla asuville taataan mahdollisuus vaikuttaa omiin palveluihinsa ja tehdä valintoja niiden suhteen.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakuuonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

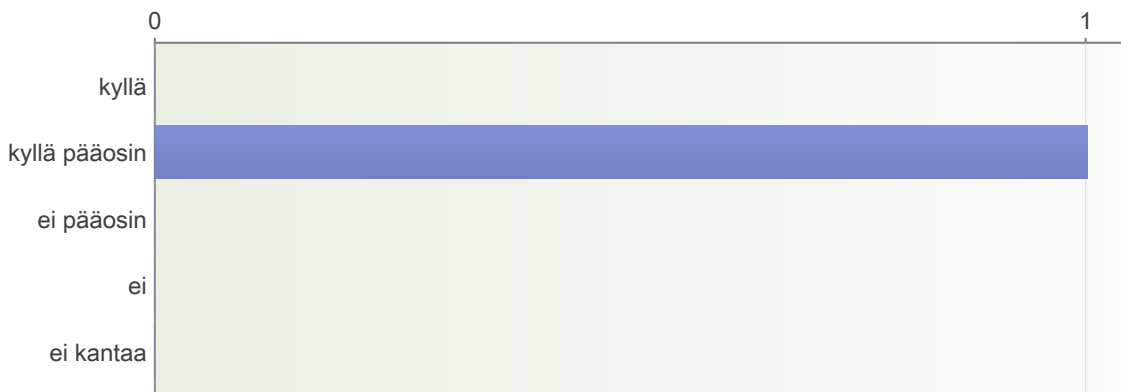
Vastaajien määrä: 1

- Yleisesti ottaen valinnanvapaus laajenee merkittävästi suurimmalla osalla asiakkaita. Ne jotka eivät kykene tai halua itse toteuttaa valintaa, sote-keskus tai liikekeskus ohjaa ja auttaa valinnassa.

Lakiluonnoksen mukainen yksi asiakassuunnitelma yhdistää asiakkaan kaikki suunnitelmat. Yhden asiakassuunnitelman ansioista asiakkaan asioita hoitavat tahot ovat saman tiedon äärellä, mikä puolestaan helpottaa asiakkaan asioiden hoitamista oikea-aikaisesti ja saumattomasti.

7. 3.Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

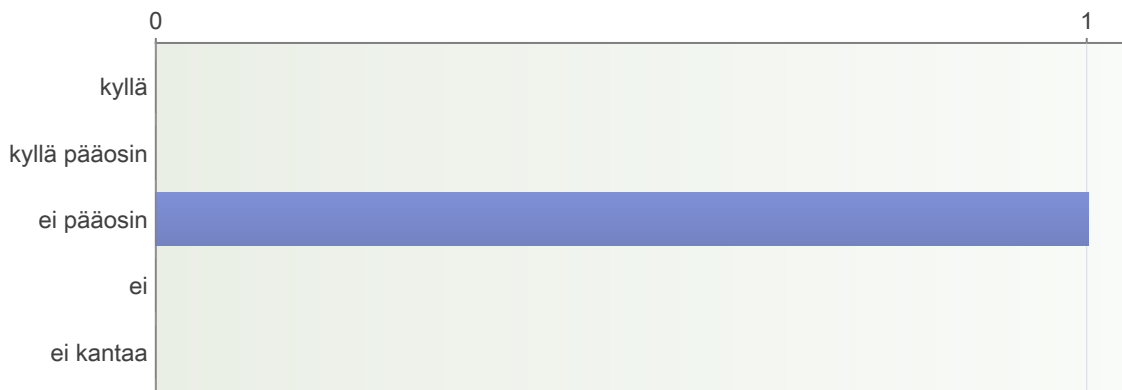
- Syrjäseudulla asuvilla on todennäköisesti huonommat mahdollisuudet hakeutua omaan tilanteeseensa sopiviin palveluihin: palveluja ja/tai edes liikenneyhteyksiä kun ei ole.

Palvelutuotannon muuttuminen yhä markkinaperusteisemmaksi saattaa synnyttää maakunnan sisällä alueellisia katvealueita, joissa asiakkaalla ei ole tosiasiallista mahdollisuutta hakeutua omaan tilanteeseensa sopivaan lähipalveluun.

Maakunnan rooli tasavertaisten palvelujen takaajana tulee olemaan haastava.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

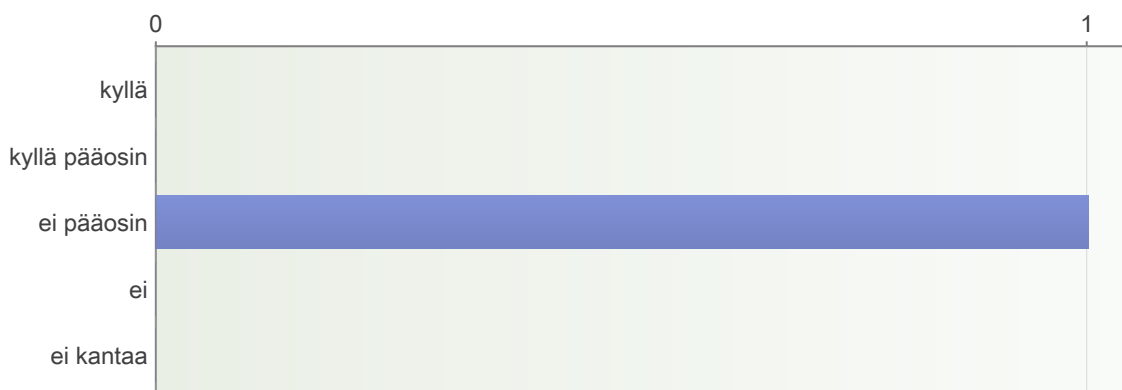
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vain siinä tapauksessa jos maakunta takaa monialaisen asiantuntijaryhmän arviot ja toisaalta paikkakunnalta löytyvät tarvittavat palvelut. Toisaalta ehdotettu malli itsessään on integraation näkökulmasta erittäin ongelmallinen ja edellyttää runsaasti tätä ongelmia korjaavaa sääntelyä. Käytännössä monimutkaisten säännösten soveltaminen integroitujen palvelukokonaisuuksien turvaamiseksi on vaikeaa. Palveluiden ohjaus ja johtaminen on moniportaista ja haastavaa. Hallinnollisen työn rooli tulee kasvamaan.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

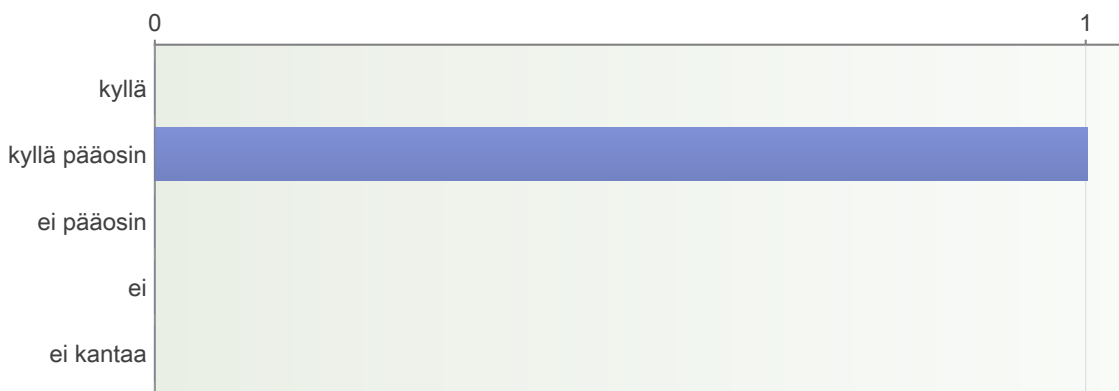
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Monituottajamallissa, jossa on sekä julkisia että yritysmuotoisia tuottajia, saattaa syntyä pyrkimystä osaoptimointiin. Yritysmuotoiset tuottajat pyrkinevät saamaan rahan helpoista/kannattavista asiakkuuksista, julkiselle puolelle jäänee lopulta raskain ja kallein asiakaskunta.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Isommille maakunnille antaa, mutta haasteita tulee olemaan pienemmillä maakunnilla. Henkilöstön riittävyys/saatavuus/osaaminen ja taloudelliset syyt tulevat olemaan pienemmillä maakunnilla suuri haaste.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

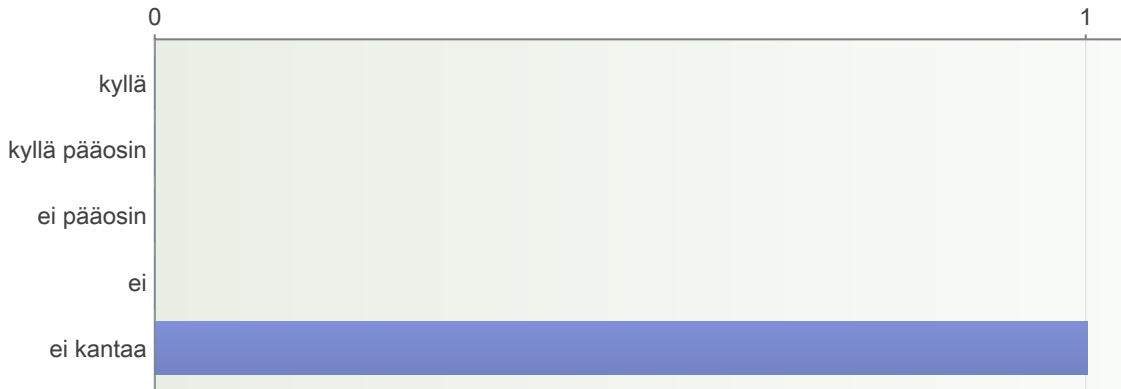
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Muutokset näkyvät viiveellä, mutta lakiluonnos mahdollistaa uudenlaisten innovatiivisemmän palvelukulttuurin kehittymisen.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

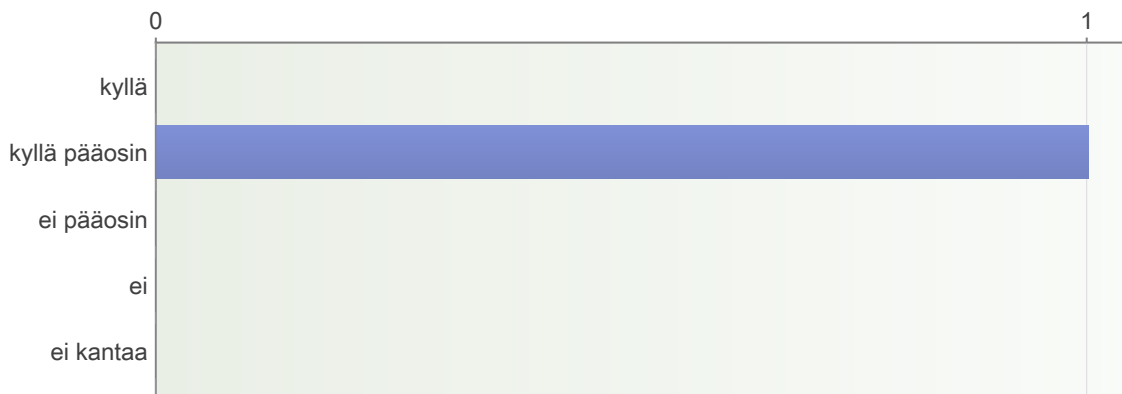
18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kustannuskehitystä on vaikea arvioida, miten se lopulta toteutuu. Kustannusten kasvun hillinnässä onnistutaan, jos palveluiden yhteensovitus tai perus- ja erityistason palveluiden integraatio toteutuu, sähköisiä palveluita päästään nykyistä enemmän hyödyntämään ja tuotetaan uusia kustannuksia hillitseviä innovaatioita.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvveluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

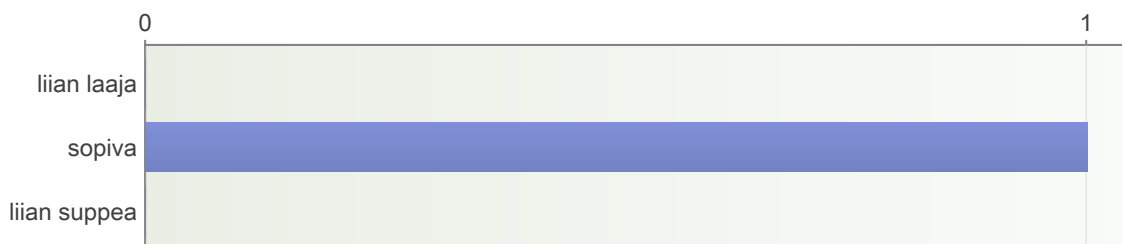
Vastaajien määrä: 1

- Jos niin on, että maakunnan liikelaitoksen palvelutuotannolla turvattaisiin suoran valinnan palvelujen tuotanto myös tilanteissa, jossa asiakkaan valittavana ei olisi muita suoran valinnan palveluntuottajia.

Suoran valinnan palveluiden osalta organisoinnin tulee tukea sitä mahdollisuutta, että myös maakunnan omassa tuotannossa hyödynnetään toimipisteitä ja henkilöstöä lain mahdollistaman mukaan joustavasti.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

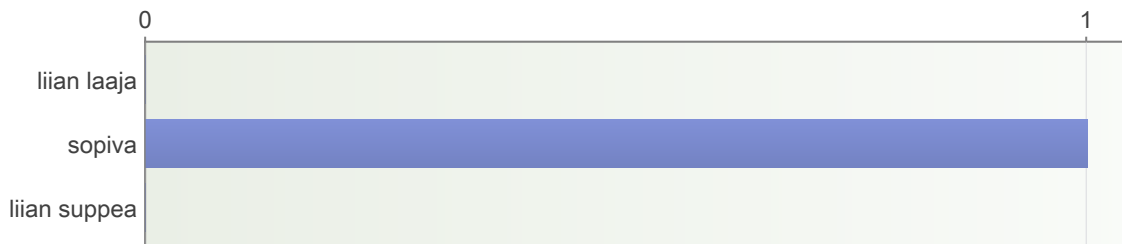
22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jos yleislääketieteen palvelujen lisäksi maakunnan tulee järjestää erikoisalojenkin kuten sisätaudit, lastentaudit, geriatria ja silmätaudit konsultaatioita ja avovastaanottopalveluja, palveluvalikoima olisi todella hyvä.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

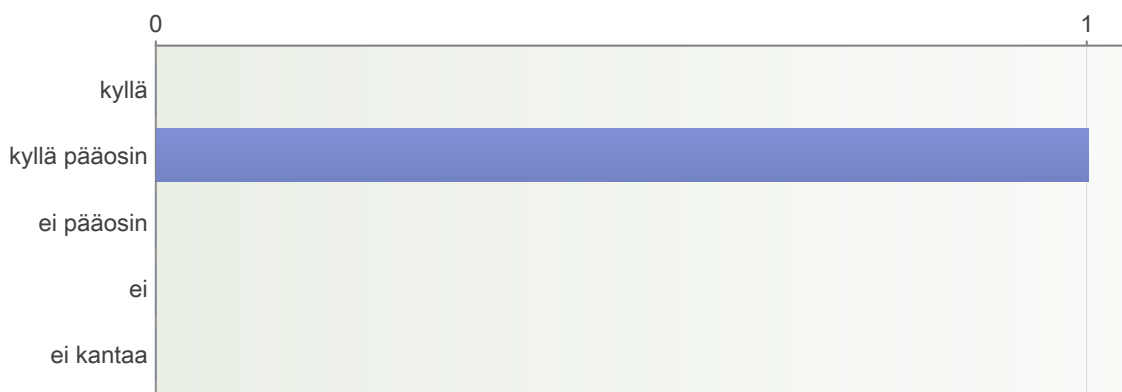

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

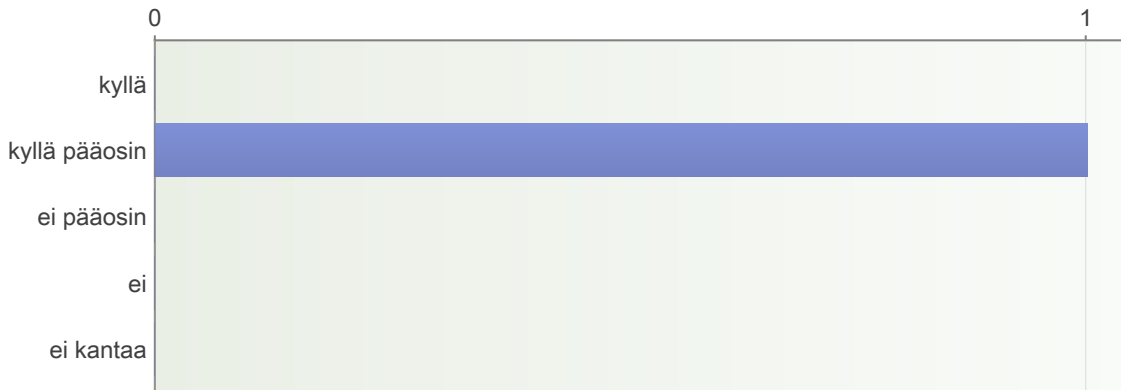

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

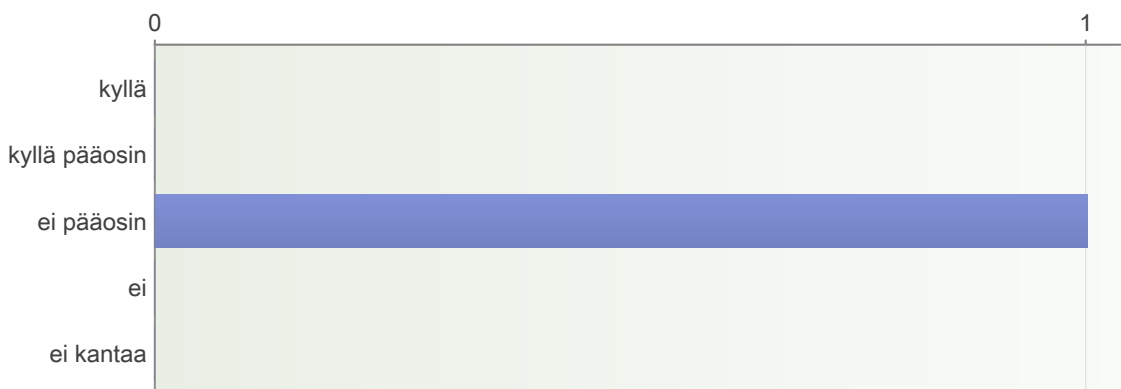
28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Minnekä oikomishoito kuuluu, ei ole suoraan sanottu.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

30. Vapaamuotoiset huomiot.

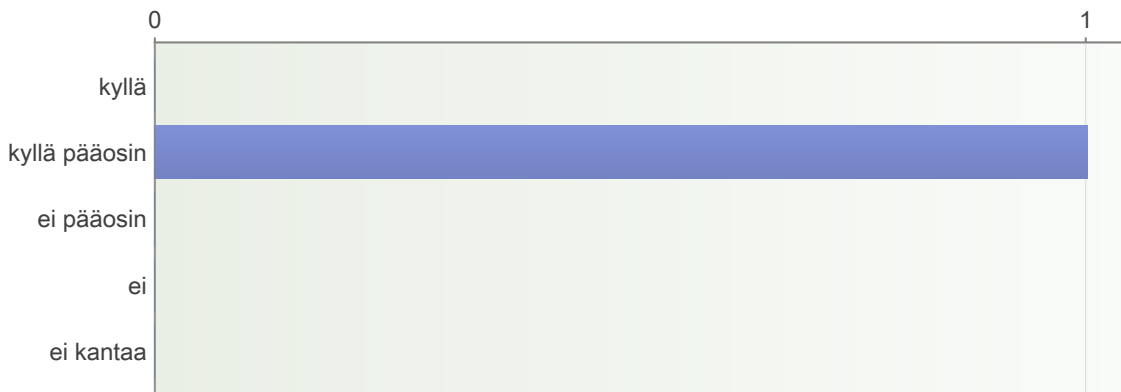
Vastaajien määrä: 1

- Millaista sosiaalihuollon henkilöstöä sosiaali- ja terveyskeskuksissa työskentelee, jää epäselväksi. Samaten kuka liikkuu, kuka tekee päätökset, on epämääräistä.

Sosiaalityön työmenetelmät ja orientaatio on unohtunut lähes kokonaan. Sosiaalityötä tehdään lähellä asukasta, asiakasta tavataan usein hänen omassa toimintaympäristössään. Sosiaalityöntekijä tekee työssään paljon kotikäyntejä asiakkaan toimintaympäristöön selvittäessään hänen kokonaistilannettaan ja palveluntarpeita ennen palvelupäätöstä. Lähtökohtaisesti sosiaalityöntekijän tulee työskennellä yhdessä moniammatillisessa tiimissä lähellä asiakasta, jonka toiminta- ja liikkumiskyky on rajallinen.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

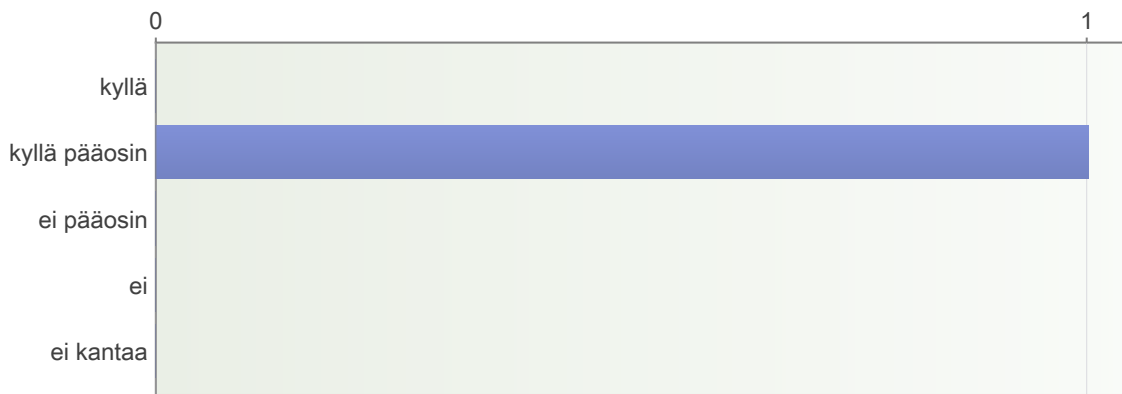

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

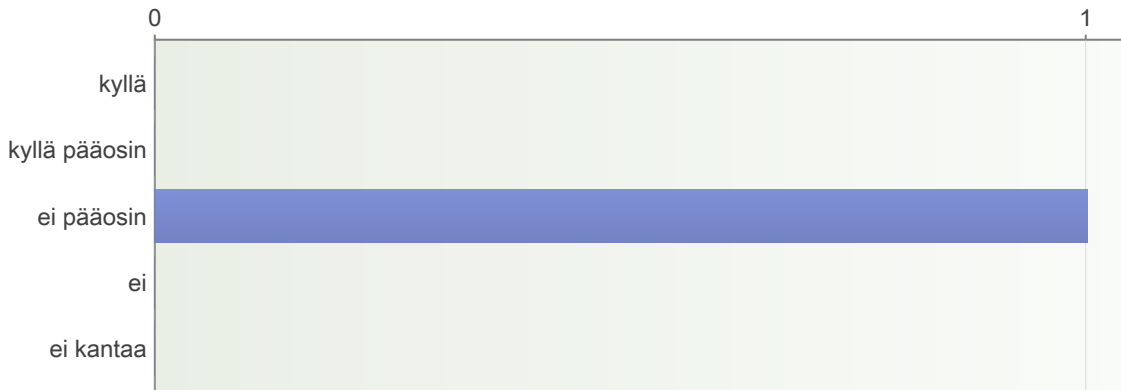
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kehitysvammapalveluissa asiakassetelin käyttöönotto pohdituttaa. Kuinka moni kehitysvammainen on kykenevä valitsemaan yksikkönsä. Myös vammaistentyötoiminnan kohdalla tulee mieleen, että onko vaihtoehtoja niin, että asiakasseteli on tarpeen.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

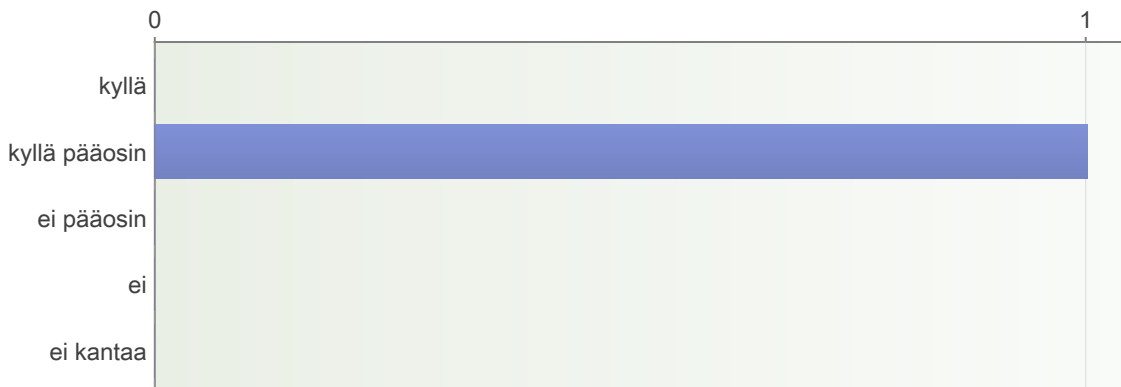
38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaativat palveluja on tuotettava joka tapauksessa. Ehkei palveluja pystytä joka tilanteessa tuottamaan kustannustehokkaalla tavalla.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

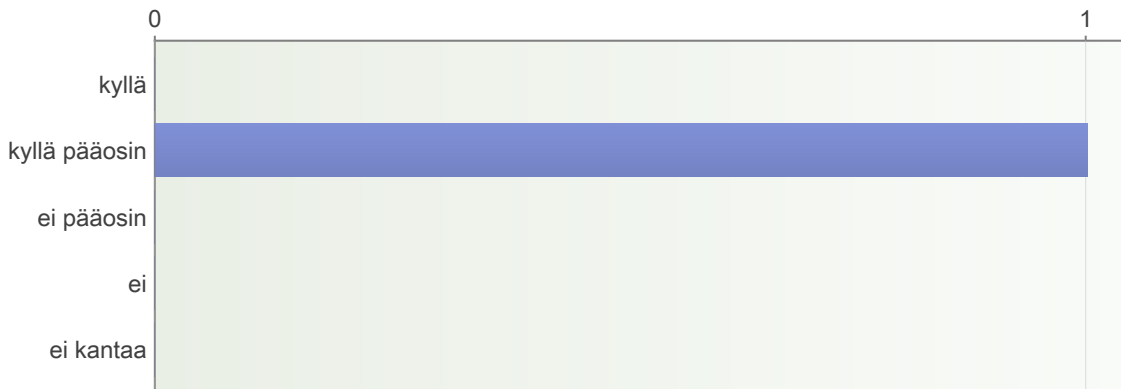

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

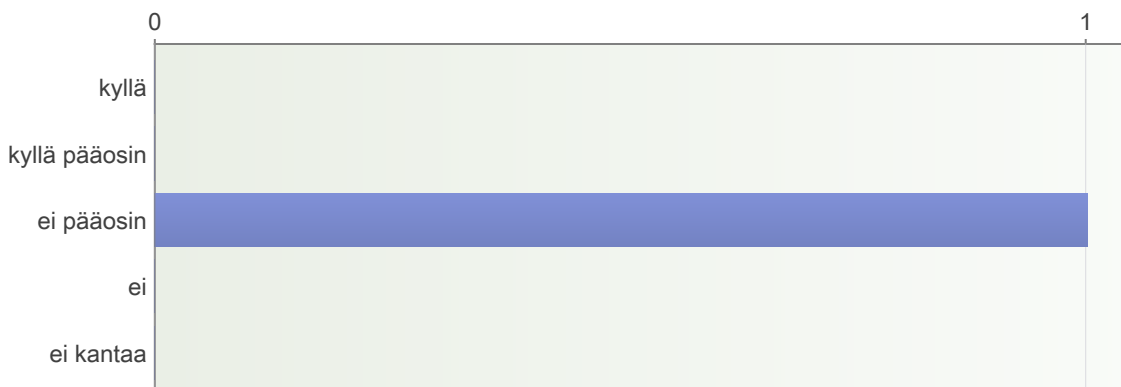
42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- On hyvä, jos voi itse valita palveluntuottajansa. Toisaalta jos ei löydä mieleistä, voi tulla valinnanvaikeus, mikä voi olla työlästä sekä asiakkaalle että palveluntuottajalle.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

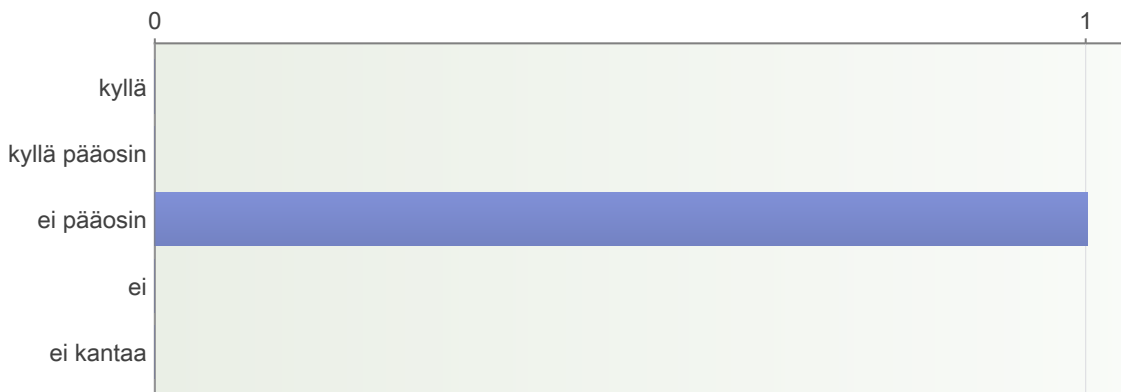
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jos palveluntuottajia on paljon, ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet vaikutukset tuottajiin nähden teettävät paljon työtä. Yksi uusi hallinnon taso tulee työllistämään maakunnassa ja tuomaan lisää kuluja.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Riippuu palvelujen hinnoista ja toisaalta asiakkaan tarpeista. Tarpeet palveluille voivat olla suuremmat kuin budjetti mahdollistaa.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

48. Vapaamuotoiset huomiot.

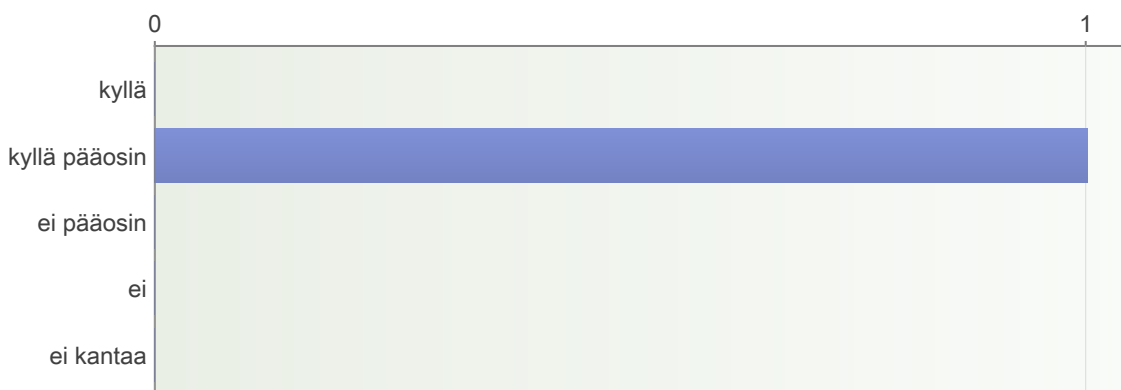
Vastaajien määrä: 1

- Käytännössä vaatii saumatonta monialaista yhteistyötä. Palveluverkko on tunnettava hyvin. Integraatio on ongelmallista erityisesti useita palveluja samanaikaisesti tarvitsevien asiakkaidne tai potilaiden kohdalla, koska palvelut hajautuvat eri toimijoille. Paljon palveluita tarvitsevat asiakkaan voivat pudota sosiaali- ja terveyspalveluijen väliin.

Asiakassetelituottaja ja henkilökohtainen budjetin tuottaja voi myydä asiakkaalle ylimääräisiä palveluja ja varsinkin alkuvaiheessa voi tulla epäselvyyttä siitä, mikä palvelu kuuluu palvelukokonaisuuteen ja mistä palveluista tuottaja voi peria eri maksun. Näistä tilanteista voi aiheutua kotitalouksille odottamattomia kustannuksia.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

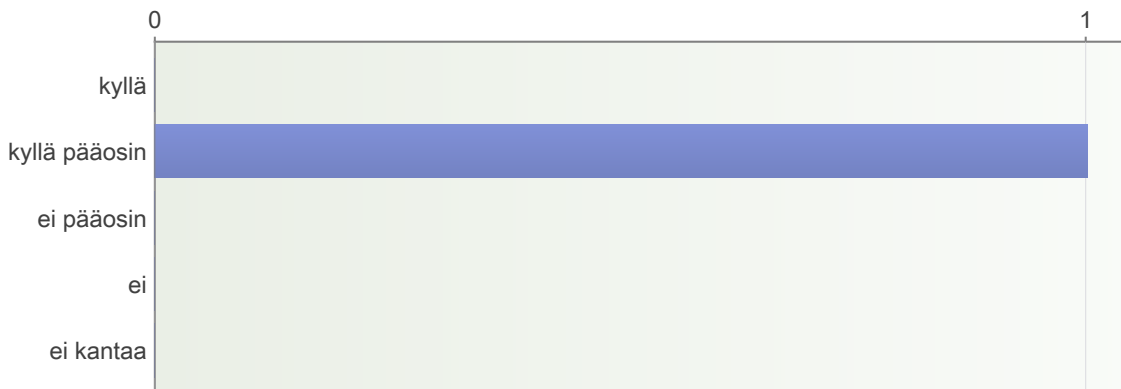
50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uhkana on palvelutuotannon pirstoutuminen maakuntien tosiasiallisen ohjausvallan ulkopuolelle ja eri palveluihin syntyy asiakkaan näkökulmasta nykyiseen verrattuna uusia rajapintoja.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

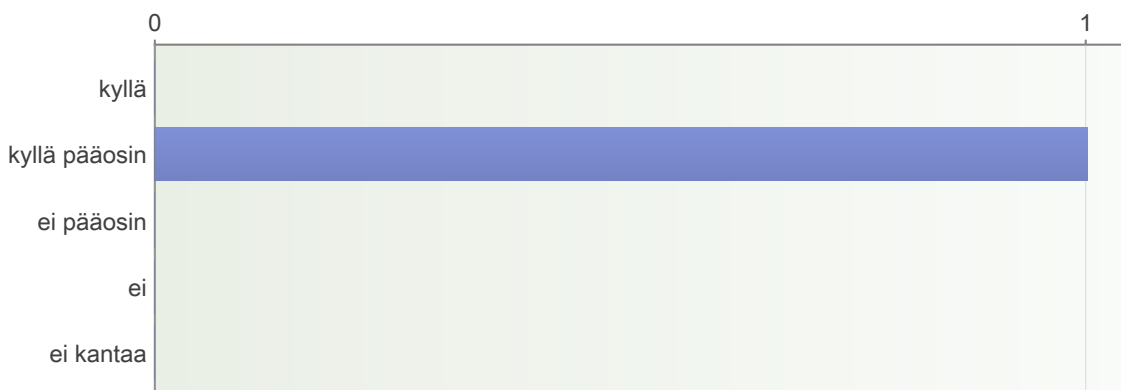

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

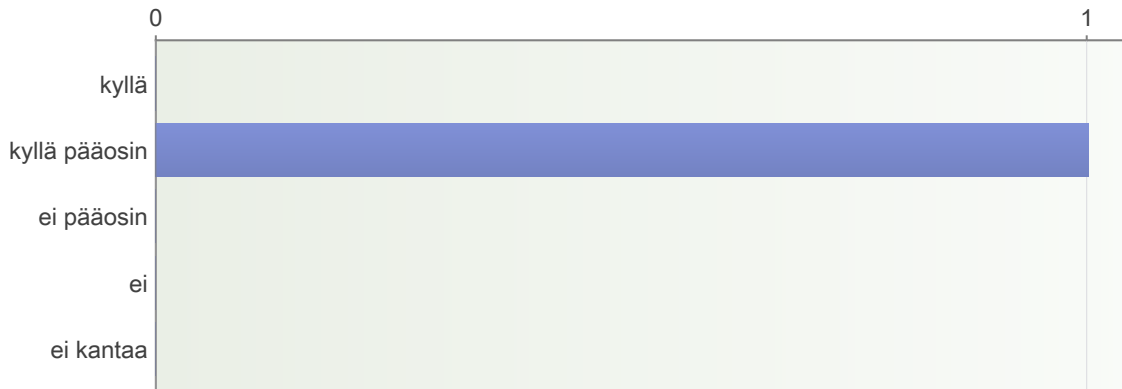

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

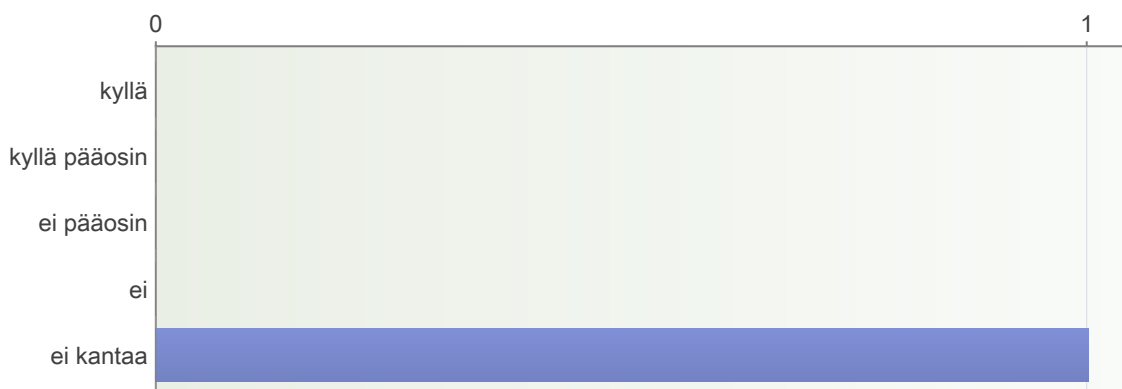
56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

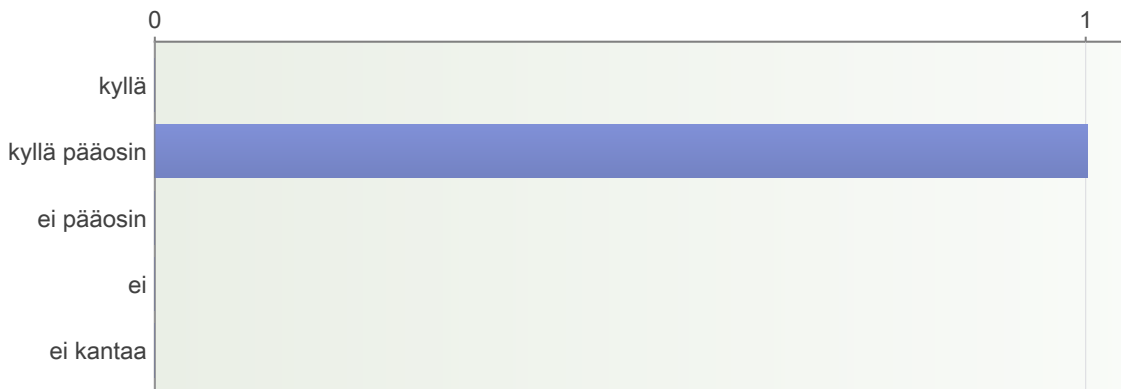
58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelujen kasvava kysyntä saatta kohdentua sellaisiin helppoihin, itsestään paraneviin sairauksiin, joiden hoitaminen kuluttaa kokonaisresursseja, mutta ei tuota hyvinvointi- ja terveyshyötyä.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

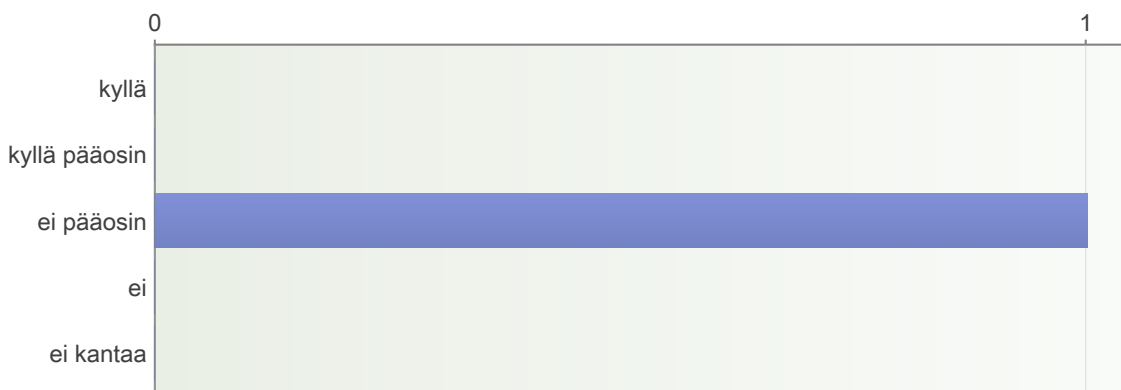

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

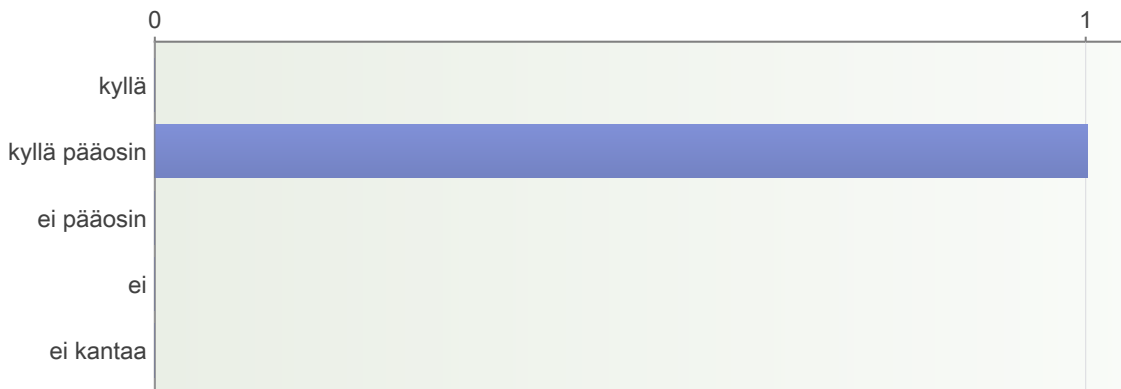
62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilöstön siirtyminen julkiselta sektorilta yksityiselle voi aiheuttaa vakavaa työvoimapulaa kriittisissä avaintehtävissä ja erityisosaamisen vajeita ja uhata maakunnan kykyä suorittaa tehtäviään.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

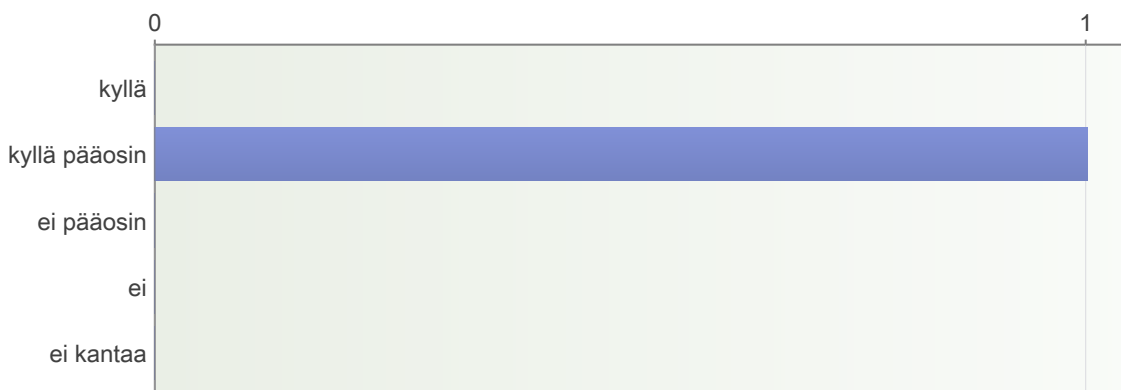

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

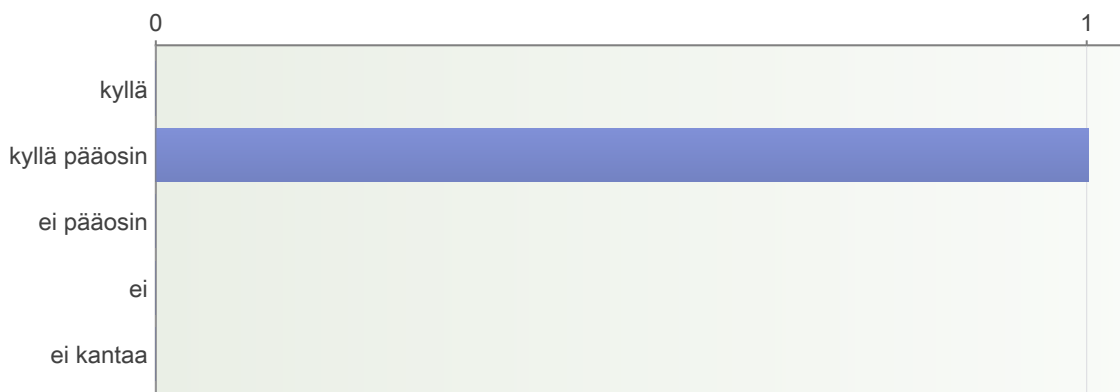

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

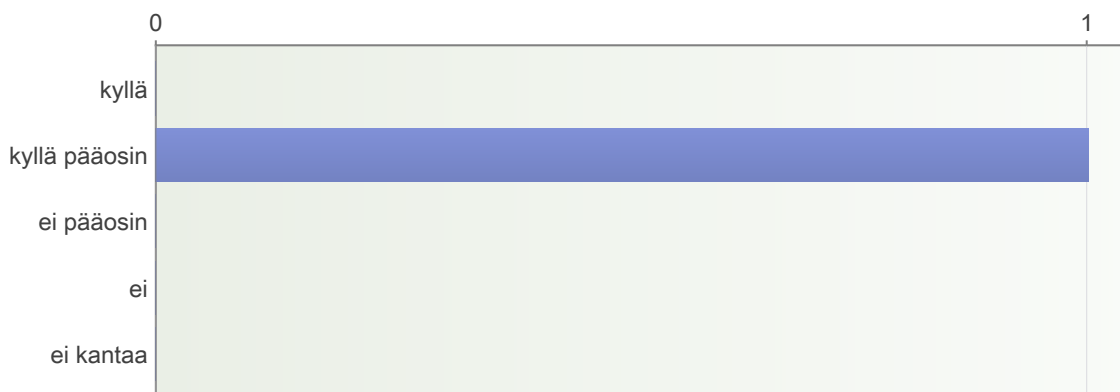

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

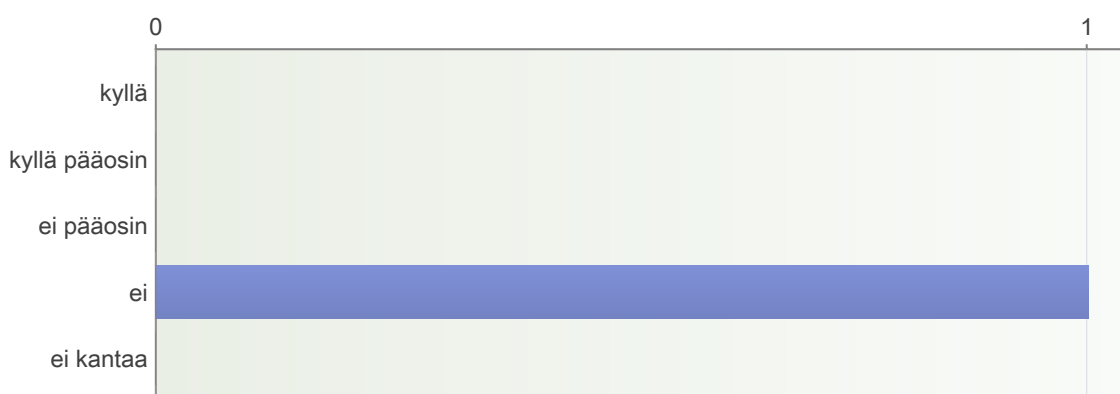

72. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Kunnan omistaman yhtiön Keiturin Soten toimintojen kuten kotihoito, vanhustenhuolto, neuvolatoiminta ja kehitysvammahuolto roolia suhteessa lain vaatimaan viranomaistyöhön on pohdittava uudelleen.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaali- ja terveystalvet muutoutuvat yhä enemmän markkinoiden mukaan, joten palvelut tulevat vähenemään alueella.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.